

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ เชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

A Linear Structural Relationship Model of Factors Influencing Integrative Leadership of Administrator Ecclesiastical Schools, General Education

พระมหาสุเทพ สุโขทัย, ทวิน ลาดาวณ์ และมานูญ สีวารมย์

Phramahasuthep Sukhoyachai, Tawin Ladawan and Manoon Siwarom

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

North Eastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ruttapong54@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อศึกษาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 780 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย แปรสังเกตได้รวม 25 ตัวแปร ตัวแปรแฝงรวม 8 ตัวแปร รวมตัวแปรทั้งสิ้น 33 ตัวแปร

2. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า 1) ค่าไค-สแควร์ ทหารด้วยองศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 1.823 ในที่นี้ค่าไค-สแควร์

เท่ากับ 20.056 ที่องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 11 2) ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.045 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001) 3) ค่าดัชนีระดับความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.994 และ 0.979 ตามลำดับ 4) ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความกลมกลืน (NFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ค่าเท่ากับ 0.998 และ 0.999 ตามลำดับ และ 5) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.033

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อด้านพฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 มากที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (CREA) โดยมีค่าอิทธิพลเชิงบวกเท่ากับ 0.947 รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.336 ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (INLE) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.202 การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.091 ส่วนค่าอิทธิพลทางลบคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.235

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ; ผู้บริหารโรงเรียน; โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current situation of linear structural relationship model of factors affecting the integrated leadership of administrators, Ecclesiastical Schools, department of general education, 2) to investigate the congruence of linear structural relationship model of factors affecting the integrated leadership of administrators, Ecclesiastical Schools, department of general education, constructed with empirical data by the researcher, and 3) to study the linear structural relationship model of factors affecting the integrated leadership of administrators, both of direct effect, indirect effect, and total effect of administrators, Ecclesiastical Schools, department of general education. The samples of this study were 780 staffs working in Ecclesiastical Schools, department of general education. The instrument using in this study was the questionnaire as 5 Level Rating Scale. The reliability of total issue was 0.98, IOC values were ranged between 0.8 to 1.00. Data were analyzed by using computer program.

The research findings found were as follows:

1. The linear structural relationship model of factors affecting the integrated leadership of administrators, Ecclesiastical Schools, department of general education,

consisted of 25 observable variables, 6 latent variables, and 8 variable results, total of 39 variables.

2. The investigation in fit of factors affecting the integrated leadership of administrators, Ecclesiastical Schools, department of general education, constructed with empirical data by the researcher, the analytic findings found that : 1) the Chi-square divided by degree of freedom (X^2/DF) was 1.073. The Chi-square was 312.219 at degree of freedom (DF) was 291, 2) the probability value (P-value) was 0.188 (be statistically significant at 0.001 level) 3) the Goodness of Fit Index (GFI) and the Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) were 0.976, and 0.954 respectively, 4) the Normed Fit Index (NFI), Comparative Fit Index (CFI) were 0.993, and 1.000 respectively, and 5) the Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) was 0.011.

3. The factors with the most direct effect on Integrated Leadership (INLE) at 0.001 level, was Information Communication and Technology (ICT). The positive effect was 1.000. The second order was the Morality (MORA), the effect was 0.571. The effect of Administrators' Behavioral (ADBE) was 0.228. The effect of Transformation (TRAN) was -0.710. The negative effects were the Creativity Thinking (CREA). The effect was -0.084.

Keywords: Integrated Leadership; School Director; Ecclesiastical Schools; General Education

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาเป็นแม่บทในการพัฒนาคุณภาพคนให้พัฒนา ประเทศในทุกๆ ด้าน โดยจัดการศึกษาจะต้องเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต

สังคมมีส่วนร่วมและพัฒนาสาระ และกระบวนการ เรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องที่เหมาะสมกับวัย โดยมีเนื้อหาสาระ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ทักษะทางคณิตศาสตร์ ภาษา ตลอดจนความรู้และทักษะในการประกอบ อาชีพ เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ กิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย การสนับสนุนการเรียนรู้จากแหล่ง

เรียนรู้ต่างๆ การวัดผลและประเมินผลจากพัฒนาการและการทดสอบ การศึกษาพื้นฐานที่มีการพัฒนาผู้เรียน โดยใช้หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีสาระของหลักสูตรวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม มีการค้นคว้าวิจัยสำหรับการบริหารการศึกษา ต้องมีการจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการมีขนาดเล็กลง และให้มีเขตพื้นที่การศึกษาในการกำกับดูแล สำหรับโรงเรียนมีบทบาทในการจัดการตนเองมากขึ้น ที่เรียกว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนได้ตรงและให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู และผู้บริหารที่จะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้อำนวยการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะการบริหาร ขอบข่ายของงานการบริหารการศึกษา ตลอดจนแนวคิดที่จะนำไปสู่การจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในอนาคต (Phrakrusrichayanuwat, 2012)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศยังมีปัญหาหลายด้านที่ยังรอการ

แก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาโมเดลโครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ที่ได้พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาในการวางแผนการบริหาร การสนับสนุน การส่งเสริม และการช่วยเหลือตลอดจนกำหนดเป็นเชิงนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Aunsiri, 2009)

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กำลังศึกษาในระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่ออิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาโมเดลของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้นำเอาเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ใช้การพัฒนาการคิด

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเกิดองค์ความรู้ใหม่ เป็นการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำ มีอาชีพ และสร้างภาวะผู้นำทางการบริหาร การศึกษาที่เป็นพระภิกษุสามเณรที่มีคุณภาพ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในปัจจุบัน เพื่อให้ก้าวทัน ต่อสังคมโลกยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและ ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดล ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. เพื่อศึกษาโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะ ผู้นำเชิงบูรณาการ ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ปัจจัยภาวะผู้นำ เชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารงานวิจัย บทความของนักวิชาการ นักวิจัย ที่ได้นำมาศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการทาง การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการเปลี่ยนแปลงตาม สถานการณ์ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ เพื่อกำหนด สร้างและวัดค่าของโมเดลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และ 2) กลุ่มบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน ใน 19 จังหวัด ได้แก่ กลุ่มที่ 7, 8, 9, 10 และ 11 จำนวนทั้งสิ้น 206 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,242 รูป/คน และกลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาด จากพระภิกษุสงฆ์ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 206 โรง จำนวน 2,242 รูป/คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 100-150 คน (Schumacker, R. E., & Lomax, R. G., 2004) ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Social) ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างว่าจะต้อง มากกว่าหรือเท่ากับ 20 ตามจำนวนตัวแปร ในโมเดลสมการโครงสร้าง (Aungsochot, et al., 2008)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ ตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า 1) ค่าไค-สแควร์ ทหารด้วยองศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 1.823 ในที่นี้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 20.056 ที่องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 11 2) ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.045 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001) 3) ค่าดัชนีระดับความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.994 และ 0.979 ตามลำดับ 4) ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความกลมกลืน (NFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ค่าเท่ากับ 0.998 และ 0.999 ตามลำดับ และ 5) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.033

2. ผลการแยกค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ทั้งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม

พบว่า โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.147) ไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ (x^2/df) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ($x^2/df = 1.087$) ซึ่งเป็นการยอมรับว่ารูปแบบตามสมมติฐานของการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ยังมีค่าสถิติที่ระบุความสอดคล้องกลมกลืนอื่นๆ ที่สนับสนุน คือ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.976 และ 0.953 ตามลำดับ ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความกลมกลืน (NFI) มีค่าเท่ากับ 0.993 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .011 (RMSEA < 0.05) แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมการโครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

1. $INLE = 0.794^{***} ICT + 0.202^{***} ADBE + 0.461^{***} MORa + -0.375^{***} TRAN + -0.064^{***} CREA R^2 = 0.967$

สมการที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) คุณธรรมจริยธรรม (MORA) การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (INLE) ได้ร้อยละ 96.70

$$2. \text{TRAN} = 0.268^{***} \text{MORA} + 0.228^{***} \text{ADBE} + -0.044^{***} \text{CREA} \quad R^2 = 0.977$$

สมการที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของความคิดสร้างสรรค์ (CREA) ได้ร้อยละ 97.00

$$3. \text{MORA} = 0.368^{***} \text{ADBE} + 0.906^{***} \text{CREA} \quad R^2 = 0.906$$

สมการที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) คือ พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) ได้ร้อยละ 90.60

$$4. \text{ICT} = 0.783^{***} \text{TRAN} + 0.534^{***} \text{MORA} + -0.250 \text{ADBE} \quad R^2 = 0.860$$

สมการที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) คือ การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) คุณธรรมจริยธรรม (MORA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ (ICT) ได้ร้อยละ 86.00

$$5. \text{CREA} = 0.947^{***} \text{ADBE} \quad R^2 = 0.860$$

สมการที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านความคิดสร้างสรรค์ (CREA) ซึ่งมีเพียงปัจจัยเดียวคือ พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) สามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านความคิดสร้างสรรค์ (CREA) ได้ร้อยละ 89.00

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นเพื่อการอภิปรายผล รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) คุณธรรมจริยธรรม (MORA) การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (INLE) ได้ร้อยละ 96.70 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ปัจจุบันรูปแบบของความเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลงไป ผู้นำต้องใช้วิธีการบริหารจัดการเทคนิควิธีที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร โดยที่ยังไม่มีวิธีการบริหารหรือเครื่องมือในการบริหารแบบใดที่ดีที่สุด ดังนั้นผู้นำองค์กรจึงต้องรู้จักใช้การบูรณาการเทคนิควิธีหรือเครื่องมือในการบริหารจัดการหลายวิธีการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

สภาพการณ์ขององค์การ และกลยุทธ์ที่ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนด ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบผู้นำชนิดหนึ่ง ที่นำความสำเร็จก้าวหน้ามาสู่องค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของชัตติยา ด้วงสำราญ (Duangsamran, 2009) ได้ศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อพัฒนา รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 2) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ และพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ตรวจสอบและสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสม และ 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 155 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอน การพิจารณารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กใช้รูปแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นและวิเคราะห์เนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI เท่ากับ 0.93 ค่า AGFI เท่ากับ 0.92 ค่า RMR เท่ากับ 0.036 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.028 แสดงว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (Path Coefficient) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเท่ากับ 0.96 และองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในแบบจำลอง สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อสัมประสิทธิ์สภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กได้ร้อยละ 90 ($R^2 = 90$)

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของความคิดสร้างสรรค์ (CREA) ได้ร้อยละ 97.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ผู้บริหารสามารถคิดหาวิธีการที่ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์แบบเดิมๆ คิดสร้างสรรค์ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สามารถกระตุ้นครูและบุคลากรให้มีความคิดอย่างอิสระนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้นี้ใหม่ๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีมและพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้นี้สิ่งใหม่ๆ เสมอ มีการทำงานแบบมุ่งงานเป็นหลัก มีการทำงานอย่างมุ่งมั่นและเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

มอบหมายงานให้ทำตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน มีวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลดี เวลาเกิดเหตุการณ์วิกฤตในองค์กร ผู้บริหารมีการควบคุมตามสถานการณ์ โดยผู้บริหารประชุมสร้างความตระหนัก และความเข้าใจกับบุคลากร ตามนโยบายการจัดการศึกษารองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) มีการส่งบุคลากรเข้าอบรม ประชุมสัมมนารับฟังนโยบายการจัดการศึกษา รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสถิตธรรมาภรณ์ (Phrakrusatitthammaporn, 2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สูงสุดคือด้านการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และน้อยสุดคือด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม สูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมาคือด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการกำหนดทิศทางองค์กร และปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และน้อยสุดคือด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านคุณธรรมจริยธรรม (MORA) คือ พฤติกรรมผู้บริหาร (ADBE) ความคิดสร้างสรรค์ (CREA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (TECH) ได้ร้อยละ 89.80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารหรือผู้นำที่จะนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ด้วยดีและยั่งยืน มีความจำเป็นมากที่จะต้องมีความคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน โดยคุณธรรมจริยธรรมนี้เป็นเสมือนบทบัญญัติของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดี ประพฤติชอบ หากผู้นำเป็นผู้ที่มีความคุณธรรมจริยธรรม สามารถพัฒนาจิตใจให้มีปัญญามากเพียงพอรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงของโลก ปรับตัวปรับใจให้เหมาะสมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันกับเพื่อนร่วมโลกได้อย่างเป็นสุขทุกเมื่อเมื่อทำงานก็เป็นสุขเมื่อกระทำสิ่งอย่างอื่นใดไม่ว่าโอกาสใดก็เป็นสุข มีความซื่อสัตย์สุจริต รักความยุติธรรม รักษาหน้าที่การงานของตนเอาไว้มิให้ต่างพร้อย ก็จะมีความสุขทุกเมื่อ คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งของผู้นำที่จะนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารใช้หลักการทำงานที่มีความเที่ยงธรรมเที่ยงตรง มั่นคง ใช้หลักการพอดี พอเพียงเสมอต้นเสมอปลาย ตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีความสามารถปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเสียสละ และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานอย่างทุ่มเท เสียสละเพื่อส่วนรวม

สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมกิตติวงศ์ (Phrakrathammakittiwong, 2005) ให้ความสำคัญหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณสภาพคุณงามความดี คุณธรรมเป็นคำรวมที่เรียกคุณงามความดีที่พึงปฏิบัติทุกระดับ อันมีผลคือยกระดับบุคคลให้สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งก็ได้แก่สิ่งที่เรียกบุญในพระพุทธศาสนานั้นเอง เช่น ทาน ศีล สุจริต รวมไปถึงเมตตาธรรม ขันติธรรม ยุติธรรม เป็นต้น เรียกบุคคลผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมเหล่านี้โดยรวมว่า ผู้มีคุณธรรม ส่วนจริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ระเบียบที่ควรประพฤติปฏิบัติ แบบแผนที่ตั้งงามสำหรับจัดระเบียบสังคมให้เรียบร้อยดีงาม จริยธรรม หมายถึง ศีลธรรม กฎศีลธรรม และธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวกับความประพฤติอันดีงามของสังคม เป็นข้อที่ถูกระบุกำหนดกันไว้เป็นแนวหรือเป็นกรอบปฏิบัติสำหรับคนในสังคม เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงาม เกิดความร่มเย็นเป็นสุข และเกิดความอบอุ่นความสบายใจไม่หวาดกลัว จริยธรรม ได้แก่ เบญจศีล เบญจธรรม สุจริตธรรม มารยาททางสังคม และระเบียบสังคมที่กำหนดกันไว้เป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carroll (1992) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านคุณธรรม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำ คือ 1) คุณธรรมของผู้บริหารและครู 2) ความมีมนุษยสัมพันธ์ 3) ความอดทน 4) จิตวิทยา (การเกลี้ยกล่อม) 5) การตัดสินใจ

ใจ 6) การแสดงออก 7) ความสามัคคีปรองดอง 8) สถานภาพของครู 9) ภาวะเศรษฐกิจของครู 10) กิจกรรม-การบริหารโรงเรียน 11) ความสัมพันธ์กับชุมชน และ 12) การสนับสนุนจากชุมชน

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) คือ การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (TRAN) คุณธรรมจริยธรรม (MORA) คุณธรรมจริยธรรม (MORA) สามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ได้ร้อยละ 84.30 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้กลายมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านภาวะผู้นำ ทักษะ และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจบ บุญจันทร์ (Boonjaen, 2011) ได้ทำวิจัยเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปลจากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ พอสรุปได้ว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มีการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์การใช้เทคโนโลยีและเผยแพร่วิสัยทัศน์นั้นอย่างกว้างขวาง วางแผนกำกับ การใช้สื่อเทคโนโลยีเชิงระบบให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ส่งเสริมวัฒนธรรมความรับผิดชอบ และสนับสนุนนโยบายการพัฒนานวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ
 - 1.1 สถานศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และสถานศึกษาอื่นในสังกัด มีการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละระดับ สามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังปัญหาซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาความรู้ร่วมกัน แล้วนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป
 - 1.2 ผู้บริหารควรมุ่งเน้นโครงสร้างงานและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ควรมอบหมายงานตามหน้าที่และความถนัดของผู้ใต้บังคับบัญชา เน้นคนเป็นหลัก ให้การนิเทศช่วยเหลือเอาใจใส่ต่อ ครู บุคลากร และผู้เรียนให้ความไว้วางใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผลของการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ทั้งภาพรวมของสถานศึกษา
- 2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จึงควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพในรูปแบบทุกระดับ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ทุกระดับและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์การ เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนาการเป็นองค์การได้อย่างครอบคลุม

References

- Aungsochot, S., et al. (2008). *Analytical Statistics for Social Science and Behavioral Research : Techniques for Using LISREL Programs*. Bangkok : Mission Media Co., Ltd.
- Aunsiri, S. (2009). *Development of Causal Model of Factors Affecting the External Quality Assessment Result of Prathom Suksa School, Department of General Education. Research Report*. Bangkok : The Office of Educational Quality Assurance and Accreditation (Public Organization).
- Boonjaen, B. (2011). *Model of Technology Leadership Equation for Elementary School Administrators. Ph.D. Thesis*. Khonkaen : College Khonkaen University.
- Carroll, D.F.O. (1992). *Teacher Morale as Related to School Leadership Behavior (Morale, Leadership Behavior)*. *Dissertation Abstracts International*, 61(3), 54-02-A.

- Duangsamran, K. (2009). *A Model of the Strategic Management for Small Schools*. Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University. Bangkok : Silpakorn University.
- Phrakrathammakittiwong. (2005). *Dictionary for Buddhist Studies*. Bangkok : Leang Chiang Publishing House.
- Phrakrusrichayanuwat. (2012). Model for Educational Administration of Buddhist Scripture schools. Small General Education in the Northeast. *Doctor of Philosophy Thesis*. Khonkaen : College Northeastern University.
- Phrakrusatitthamaporn. (2014). The Model Development of Linear Structural Relationships of Strategic Factors Leadership of Administrators Influencing the Effectiveness of Administration of Phrapariyatetham Schools Group 10 under the Office of General Education Department. *Ph.D. thesis*. Khonkaen : College Northeastern University.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2004). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. London : Lawrence Erlbaum. Associates, Inc.